

PEDAGOGICKÝ ASISTENT V PRAXI

akreditovaný program inovačného vzdelávania

Cieľová skupina:

- pedagogickí asistenti
- príslušní spolupracovníci tejto profesie vo väzbe na daného asistenta účastníka – triedni učitelia, školskí špeciálni pedagógovia, odborní zamestnanci školy alebo školského zariadenia.

Ciele kurzu:

1. Odovzdať účastníkom poznatky o koncepcii integrovaného a inkluzívneho vzdelávania, rozdiely medzi týmito koncepciami, ideové a legislatívne ukotvenie.
2. Ukázať rôzne možnosti práce pedagogického asistenta, vrátane spolupráce s odborným tímom v škole, resp. predostrieť možnosti takej spolupráce s dôrazom na zavádzanie prvkov inklúzie.
3. Získať praktické zručnosti v oblasti pôsobenia asistenta pedagóga pre jednotlivé ŠVVP, resp. pri podporu žiakov pri prekonávaní bariér v učení. Spoznávanie špecifik jednotlivých ŠVVP prebieha v teoretickej i zážitkovej rovine.
4. Získať prehľad v možnostiach ako spolupracovať s učiteľom a špeciálnym pedagógom pri intervenciách vykonávaných s jednotlivcami, skupinovo alebo s celou triedou.

Rozsah vzdelávacieho programu:

55 hodín (37 hodín prezenčne (5 dní) + 13 hodín dištančne + 5 h. supervízia). Za absolvovanie každých 50 hodín inovačného vzdelávania v súlade s plánom profesijného rozvoja prináleží zamestnancovi 3 % príplatok za profesijný rozvoj. Maximálny príplatok za inovačné vzdelávanie je 9 %. Podľa § 64 ods. 2 a) môže pracovník uplatniť príplatok až po dvoch rokoch výkonu pracovnej činnosti.

Cena kurzu:

269 eur (v cene je lektorné, nájom, organizačné náklady, akreditácia a občerstvenie) Kurz je poskytovaný s rozličnými väčšími a menšími zľavami podľa získanej podpory financovania.

Materiálne/ technické vybavenie/ pomôcky potrebné pri realizácii kurzu:

Dataprojektor, plátno, internet, notebook, písacie, kresliace potreby, flipchart, doporučená literatúra a i.

Vstupné prerekvizity kurzu:

Na vstup do vzdelávania je potrebné mať súhlas riaditeľa školy, výhodou je školský podporný tím zložený aspoň z dvoch odborných/pedagogických zamestnancov (školský špeciálny pedagóg, školský psychológ, sociálny pedagóg a pod.)

Program kurzu:

Uvedený vzdelávací program ponúka možnosť získať náhľad na východiská integrovaného a inkluzívneho vzdelávania, základné kompetencie zamerané na podporu pri prekonávaní prekážok v učení u jednotlivých žiakov alebo skupín žiakov v triede, kde je každý žiak vnímaný ako individualita, ktorá môže v určitom čase a za určitých podmienok

vyžadovať podporu pedagogického asistenta. Program sa tiež venuje problematike jednotlivých špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, ktoré vyžadujú vedomosti a zručnosti pomáhajúce začleneniu dieťaťa/žiaka do kolektívu triedy a podporujúce dosiahnutie individuálnych vzdelávacích cieľov. Vo vzdelávacom programe frekventant získa informácie o využívaní IVP v spolupráci s pedagogickými a odbornými zamestnancami, s rodičmi, žiakom a v prípade potreby aj s poradenským zariadením. Na vzdelávací program môže nadviazať ďalší kurz zameraný na spoluprácu s pedagogickými a odbornými zamestnancami s cieľom podporiť inkluzívne nastavenie školy .

Štruktúra vzdelávacieho programu je postavená tak, aby absolventi získali základné vedomosti a zručnosti potrebné pre prácu pedagogického asistenta v triede ako aj vedomosti nevyhnutné k podpore jednotlivých žiakov s rôznymi špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Aj preto vzdelávanie prebieha vo viacerých formách, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou vzdelávania:

1. Získanie informácií o pozícii asistent učiteľa vo vzťahu k jednotlivým deťom/žiakom, k triede, k učiteľom a odborným zamestnancom v škole.
2. Dištančné úlohy zamerané na praktické vyskúšanie techník a metód práce získaných v teoretickej rovine v teréne
3. Supervízne skupinové stretnutie zamerané na overenie správnosti využitia techník a metód v praxi
4. Analýza jednotlivých výstupov z praktických činností každého absolventa.

Všetky časti vzdelávania majú svoju hodinovú dotáciu a prebiehajú cez priame tréningové stretnutia.

Forma		Popis	miesto
1. deň	5 h	zoznamovacie aktivity, ideové a legislatívne základy integrácie a inklúzie vrátane konceptov postihnutie – ŠVVP – prekážky v učení a rôzne formy diferenciacie, hodnotové nastavenie	CIV
2. deň	9,5 h	Asistent - Kto som? Kde som? Aké sú moje úlohy? Teoretické rámce a praktické aktivity. O čom je moja práca? Praktické úlohy -. <i>namodelované prekážky v učení a ich prekonávanie, zatiaľ bez vzťahu k diagnózam</i> legislatívne normy týkajúce sa situácie PA	CIV
3. deň	5 h	Základné poznatky o jednotlivých ŠVVP, praktické zoznámenie sa prostredníctvom vlastného prežitia modelových situácií (okrem zážitku „aké je to byť...“ ponúkame možnosť „zažiť“ ako sa jednotlivé osobitosti môžu prejavovať pri učení) I. časť	CIV

4. deň	9,5 h	Základné poznatky o jednotlivých ŠVVP, s ktorými sa môže PA stretnúť, praktické zoznámenie sa s diagnózami prostredníctvom vlastného prežitia modelových situácií. II. časť	CIV
5. deň	5 h	Skupinové supervízne stretnutie zamerané na rozobratie jednotlivých situácií a problémov v školách, kde frekventanti kurzu pracujú, rozobratie jednotlivých tém a nápadov na aktivity vhodné na záverečné prezentovanie	CIV
díštančne	13 h	Príprava aktivít zameraných na vyjasnenie a posilnenie kompetencií a postavenia PA v triede smerom k učiteľovi, posilnenie kompetencií jednotlivých detí/žiakov v triede, príprava prezentácie týchto aktivít prostredníctvom absolventom zvoleného média - powerpoint, video, fotodokumentácia, prípadová štúdia jednotlivého dieťaťa/žiaka v triede zameraná na vzťahy v triede, prijatie v kolektíve, problémové situácie v triede.....	škola, prípadne e-forma
7. deň	8 h	Prezentácia aktivity	CIV

Čas:	Názov bloku:	Popis bloku:
Školenie 1. deň- JA – asistent		
14:00	1.blok	Zoznamovacie aktivity, Očakávania, Ja - asistent – predstavenie individuálnych situácií
15:30	<i>Prestávka na kávu</i>	
15:45	2.blok	Inakosť v škole: od segregácie k inklúzii: koncepty riešení
17:15	<i>Prestávka na kávu</i>	
17:30	3.blok	Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím - zážitkové aktivity
Školenie 2. deň- KDE som? S KÝM som?		
9:00	1.blok	Teoretické a praktické aktivity zamerané na uvedomenie si pozície PA v tíme, v triede, vo vzťahu k dieťaťu/žiakovi
11:00	<i>Prestávka na kávu</i>	
11:00	2.blok	Inklúzia verzus Integrácia – aké možnosti má PA?
12:30	<i>Obedná prestávka</i>	
13:30	3.blok	Legislatíva – aké má PA povinnosti, aké má práva, legislatívne postavenie v škole
15:30	<i>Prestávka na kávu</i>	
15:45	4.blok	Úvod do problematiky Podporného tímu a tímovej spolupráce v škole

16:45		<i>Prestávka na kávu</i>
17:00	5.blok	Aktivita na záver Profil na jednu stranu
Čas:	Názov bloku:	Popis bloku:
Školenie 3. deň- Aké môžu byť deti/žiaci, ktorých v triede stretnem? (Teoretické základy jednotlivých-ŠVVP, praktické zoznámenie sa prostredníctvom vlastného prežitia modelových situácií.)		
14:00	1.blok	Vývinové poruchy učenia: Dyslexia, dysgrafia, dysortografia
16:00		<i>Prestávka na kávu</i>
16:15	2.blok	Vývinové poruchy učenia : dyskalkúlia, zmiešané poruchy. Intelektové nadanie v škole.
18:15		<i>Prestávka na kávu</i>
18:30	3.blok	Reflexia aktivít, informácie, zručnosti, odporúčané filmy, literatúra. Film Asistent v škole dieťa s DS
Školenie 4. deň- Aké môžu byť deti/žiaci, ktorých v triede stretnem? KDE som? S KÝM som?		
9:00	1.blok	Pervazívne vývinové poruchy a z nich plynúce špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, Aspergerov syndróm
11:00		<i>Prestávka na kávu</i>
11:00	2.blok	ADHD v škole, neposedné dieťa v predškolskom zariadení.
12:30		<i>Obedná prestávka</i>
13:30	3.blok	Dieťa/žiak s mentálnym postihnutím v škole, v predškolskom zariadení, dieťa s telesným postihnutím
15:30		<i>Prestávka na kávu</i>
15:45	4.blok	Dieťa/žiak so sluchovým, zrakovým postihnutím v škole, predškolskom zariadení
17:45		<i>Prestávka na kávu</i>
18:00	5.blok	Reflexie na dané témy dňa, Čo je náplňou dištančnej časti vzdelávania? (IVP)
Školenie 5. deň- Čo sa deje? Skupinový supervízny deň		
14:00	1.blok	Ideálny stav – hľadanie riešení – cieľ projektu (prezentovaný a odsúhlasený vedením školy)
16:00		<i>Prestávka na kávu</i>
16:15	2.blok	Individuálny výchovno-vzdelávací plán v škole – ako ho čítať a ako s ním pracovať
18:15		<i>Prestávka na kávu</i>
18:30	3. blok	Konzultácie/mentoring – hľadanie riešení pre jednotlivých účastníkov.

Školenie - dištančná časť vzdelávania

Školenie – 6. deň – Záverečný deň– Prezentácia aktivity pred skupinou 8 hodín + prestávka na obed

Poradenstvo pre absolventov: Účastníci majú možnosť počas a po skončení vzdelávania využívať dlhodobé online poradenstvo cez email: poradenstvo@inklucentrum.sk. Účastníci dostávajú k dispozícii aj metodiky, manuály, ukážky, videá a články k tejto téme.

Udržateľnosť a šírenie vzdelávacieho programu/prístupu:

Vzdelávacia vízia predpokladá, že súčasťou vzdelávacieho programu bude aj podpora nových expertov a lektorov v tejto oblasti. Z toho dôvodu bude možné v každom behu ponúknuť aj možnosť účasti lektorom zo štátnych a neziskových organizácií, ktorí prejavia záujem. Budú mať možnosť zúčastniť sa vzdelávania za účelom jeho ďalšieho šírenia a snahy nastavenia nového systému vzdelávania.

Profil absolventa

Absolvent získa základné i rozširujúce kompetencie v profesijnom zameraní Pedagogický asistent.

Zoznam odporúčanej literatúry:

1. Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím
<https://www.employment.gov.sk/files/dohovor-osn-pravach-osob-so-zdravotnym-postihnutim-opcny-protokol-sk-aj.pdf>
2. Križo, V. a kol. (2019). *Sprievodca integráciou v základných školách na ceste k inkluzívnemu vzdelávaniu*. Bratislava: ŠPÚ, 2019.
3. Školský zákon <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/245/>
4. Špotáková, M. a kol. 2018. *Od integrácie k inklúzii*. Bratislava: VÚDPaP.
5. Špotáková, M.- Dočkal, V. *Východiská inkluzívneho vzdelávania. Psychológia a patopsychológia dieťaťa*. č.1. 2020. s.68

Lektori a garanti programu

Garantmi aj lektormi uvedeného kurzu sú skúsení odborní zamestnanci a pedagógovia. Lektorský tím sa však musí čím skôr rozšíriť o ďalších, aby bolo šírenie efektívne a dlhodobo udržateľné. Garanti neplánujú dlhodobo program vzdelávať, ale skôr ho šíriť.

Masha Viera Orogváni - vyštudovala VŠMU, odbor scenáristika a dramaturgia, je autorkou hudobno- edukatívneho projektu Spievankovo, v roku 2011 ukončila špeciálnu pedagogiku v Prahe, pracuje ako učiteľka a špeciálna pedagogička v Edulienke a konzultantka v Nadácii pre deti Slovenska. Tému pedagogických asistentov sa venuje od roku 2015, kedy začala pracovať ako PA na základnej škole. Pôsobí ako lektorka a expertka pre vzdelávanie odborných zamestnancov v Centre inkluzívneho vzdelávania.

Magdaléna Špotáková - vyštudovala psychológiu na FFUK. Pracuje vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie ako výskumná pracovníčka. Venuje sa kognitívnemu vývinu detí so sociálnym a zdravotným znevýhodnením, postojom k minoritám, otázkam integrácie a inklúzie. Je spoluzakladateľkou Detského centra VV VÚDPaP, kde pracuje s deťmi so znevýhodnením a ich rodinami. Pôsobila ako lektorka programu Ľudské práva v škole v Nadácii Milana Šimečku.

Jana Kružliaková – vyštudovala špeciálnu pedagogiku v Bratislave, pracuje ako predškolská a špeciálna pedagogička v DC VV VÚDPaP. Dlhodobou sa venuje téme inkluzívneho vzdelávania. S klientmi rôzneho veku a s rôznymi problémami pracuje s Feuersteinovou metódou inštrumentálneho obohacovania. Pôsobí ako lektorka pre vzdelávanie odborných zamestnancov v Centre inkluzívneho vzdelávania.

Viktor Križo - vyštudoval učiteľstvo matematiky, špeciálnu pedagogiku, teológiu a psychológiu v Bratislave, Trnave i v Brne, toho času realizuje aj PCA psychoterapeutický výcvik a dlhodobý supervízny tréning. Dvanásť rokov pôsobil ako učiteľ a školský špeciálny pedagóg, aktuálne pracuje ako terénny odborný zamestnanec CPPPpV Bratislave. Je šíriteľom konceptu inkluzívneho vzdelávania postaveného na humanistickej psychológii Rogersa, Maslova, Landretha a modelu Nenásilnej komunikácie Rosenberga. Angažuje sa pri tvorbe národnej Stratégii inkluzívneho vzdelávania, koordinácii Centra inkluzívneho vzdelávania a v Slovenskej komore učiteľov advokuje tému demokratizácie na školách.

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Do programu inovačného vzdelávania budú zaradení uchádzači z radov pedagogických a odborných zamestnancov na základe písomnej prihlášky, kde uvedú svoje meno, priezvisko, pracovnú pozíciu, zamestnávateľa a kontakt na adresu žiadateľa a uhradia žiadateľom stanovený poplatok na číslo účtu poskytovateľa najneskôr 15 pracovných dní pred začiatkom vzdelávania.

Odporúčame uchádzačom, aby v prípade záujmu o certifikát oprávňujúci na príplatok za profesijný rozvoj nahlásili uvedené vzdelávanie do plánu profesijného rozvoja, resp. získali súhlas zamestnávateľa tak, aby po absolvovaní a odovzdaní certifikátu im bol aj skutočne priznaný príplatok za profesijný rozvoj.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania,

vypracovanie dištančných úloh,

úspešná záverečná prezentácia pred 3 člennou skúšobnou komisiou

Po úspešnom absolvovaní a splnení podmienok ukončenia programu inovačného vzdelávania vydá poskytovateľ účastníkovi vzdelávania osvedčenie.

Príloha 1: Model kompetencií

1. poznať aktuálny model integrovaného vzdelávania v legislatívnej a ideovej rovine s premietnutím do práce PA a zároveň prijímať smerovanie ku konceptu inkluzívneho vzdelávania v ideovej a legislatívnej rovine, ako aj zmeny práce pedagogických a odborných zamestnancov pri budovaní inkluzívnej školy
2. orientovať sa v legislatívnych predpisoch v oblasti vlastnej profesie a v oblasti školskej legislatívy
3. orientovať sa v problematike ŠVVP, prekážok v učení a ich prekonávaní rôznymi formami diferenciácie vo výchovno – vzdelávacom procese
4. disponovať postojmi a spôsobilosťami nutnými na spoluprácu s pedagogickými a odbornými zamestnancami, rodičmi a žiakmi
5. reflektovať meniace sa potreby žiakov, situáciu v triede a flexibilne na ne reagovať